

zaPAU

Złota rybka

Polityka naukowa Unii Europejskiej opiera się na tzw. Deklaracji Lizbońskiej, która postuluje zwiększenie nakładów na badania naukowe, *aby poprawić innowacyjność, a więc i konkurencyjność europejskiej gospodarki*. Oczywiście podobne hasła podchwytyją również polscy politycy (przynajmniej ci nieliczni, którzy w ogóle mówią na ten temat). Dla kogoś, kto wie na czym polegają badania naukowe brzmi to, rzecz jasna, niezwykle naiwnie. Tak, jakby chodziło o wybudowanie jeszcze jednej fabryki modnego produktu, na którym da się zarobić. Ale na to chyba nie ma rady. Całe pokolenia uczonych próbowały przeciw tłumaczyć władcom, że odkrycia naukowego nie da się zaplanować i mimo to ciągle wraca ten sam argument: badania naukowe muszą przynosić bezpośrednie, namacalne korzyści i dlatego powinny być ukierunkowane zgodnie z potrzebami państwa.

To niebawem, ale tym (w końcu chyba jednak inteligentnym) ludziom naprawdę wydaje się, że wystarczy postawić przed „uczonymi” problem, dać im pieniądze i sprawa jest załatwiona. Można przejść nad tym do porządku dziennego, ale – niestety – pogląd taki ma swoje przykre konsekwencje: pewna część środków, w założeniu przeznaczonych na badania naukowe, jest kierowana na projekty, które w najlepszym razie mogą być zakwalifikowane jako wdrażanie znanych na świecie rozwiązań, a częściej są po prostu tylko pięknie brzmiącymi hasłami.

Bo hochsztaplerów nie sieją, w tak sprzyjających warunkach sami się rodzą. Na to też pewnie nie ma rady.

Niemniej, jest wielu poważnych uczonych, którzy – niezrażeni głosami prześmiewców – intensywnie zastanawiają się, jak nauka może pomóc krajowi. Profesor Andrzej Sitarz z Uniwersytetu Jagiellońskiego wpadł już dość dawno temu na zupełnie genialny pomysł (opublikowany kiedyś w „Forum Akademickim”). Myślę, że idea jest na tyle interesująca, że warto ją przypomnieć. Okazuje się bowiem, że nauka może, i to bezpośredni sposób, rozwiązać kluczowe problemy przed którymi stoi Polska. Pomysł jest prosty: należy ogłosić konkurs na wyhodowanie ZŁOTEJ RYBKİ. Jeśli ten projekt celowy będzie odpowiednio wysoko finansowany, z całą pewnością znajdą się uczeni, którzy podejmą wyzwanie. Chociaż więc będzie to przedsięwzięcie kosztowne, niewątpliwie się opłaci: po uzyskaniu pozytywnego wyniku wystarczy przeciw przedstawić rybce trzy prośby i sprawa załatwiona.

Ktoś powie, że to może nie wystarczyć: zapewne problemów jest więcej. Poza tym trudno będzie uzgodnić, które są najważniejsze i najbardziej niecierpiące zwłoki. Na szczęście jest wyjście: trzeba ogłosić następny konkurs, tym razem na sklonowanie złotej rybki.

ABBA

26 października 2009

Świat Andrzeja Mleczki

<http://mleczko.interia.pl/>

PAUza Akademicka – Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego. Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Białas, Aleksander Koj, Stanisław Rodziński, Adam Strzałkowski, Andrzej Szczeklik, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Jerzy Wyrozumski, Franciszek Ziejka. Redakcja: Marian Nowy – red. naczelny (marian.nowy@gmail.com), Andrzej Kobos – z-ca red. naczelnego (andrew.kobos@gmail.com), Witold Brzuskowski – fotokład, Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny.

Adres dla korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31-016 Kraków, ul. Sławkowska 17, www.pauza.krakow.pl, pauza@pau.krakow.pl. Oczekujemy na artykuły do 5 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Bezpłatną elektroniczną prenumeratę/subskrypcję PAUzy Akademickiej można zamówić wysyłając e-mail na adres: pauza@pau.krakow.pl